

Donaldas Kajokas
kalėda dao

dar dvylika žodžių Sigitui Gedai – su vyno taure

tykiai sningant vienišiausi
vienišiau už vienišumą

bus arčiausiai lyg mirčiausiai
kalėdžiausio kalėtumo
2009, gruodis

Gintautas Žulys
Išėjusiam nuo išeinančio

Vardan Dievo Tėvo ir Šventos Dvasios Paženklinto Vaiko –
Sigito, kuris gimė Lietuvoje 1943 metais po Kristaus,
gyveno ir kūrė Viešpaties garbei nuo savęs
ir žuvusio brolio, panašiai kaip drožėjas Šepka ar tapytojas Kuras.
Sigito, kurį mačiau vieną žiemą Stuokynėj –
Alma matri Vilnensis studentų buveinėj –
sfinkso veidu, tylų ir orų „fuksiuką“ kibirkščiuojančioj talentų kalvėj.
Sigito, kurį vis dar regiu ant kalvelės prie Vingio,
parimusį ant slidlazdžių, vasario vakarėjančiam
danguj sustingusį, gal jau pamačiusį Ledynų Lietuvą, gal Žydinčią Snaigyno slyvą...
(Ar tik ne 19-ąją Jo gimtadienį tai buvo – pagalvojau bemaž po pusšimčio metų.)
Sigito, paskutinį kartą kurį sutikau, atrodė tada – visai
netikėtai, vėl Vilniuje prie centrinio knygyno 1967-ųjų rugpjūčio 11-ąją
dairantis „Strazdo“ vitrinų – „knygelės vaikams“,
taip šelmis pasakė, ir aš tuo tikėjau kokią dešimtį metų.
Dar parodė tada savo būstą – mažą, tamsvėsį, lyg areštinę, artimaj kaimynystėj Žemaitės,
ir užrašė pirmagimės „Pėdas“ – vis stebiuos jų dydžiu ir gyliu, –
čia tai žengta gruntauno bernaičio!..
Sigito jau gyvo daugiau nemačiau, tačiau visam laikui
sujungtas likau tais pačiais stebuklingai painiais labirintais.
Sigito, kurio nebespėjau paklaust apie tai, kas gyviesiems žinoti neskirta.
Sigito, kurį pažinoję Ten rasim. Amen.

Gytis Norvilas
monologas iš statinės dugno: didžiosios privatizacijos

bažnyčia privatizavo tikėjimą, dievą, net jo žandikaulius,
žaizdas ir stebuklus.
Temidė privatizavo tiesą, nors priklausė tik teisingumas.
anarchistai privatizavo maištą, laisvę ir visa tai,
prieš ką ėjo –
įtartinai trenkia jų riebalai, veidmainystės.
dzenbudistai privatizavo tuštumą su visa jos išganinga
tuštybe, palaima, dykaduoniavimu.

Parulskis privatizavo mirtį, numirėlius –
nebeturiu, su kuo rytais pasisveikinti ar išlenkti alaus.
Kajokas privatizavo drugelius, jų sapnus
ir visus mažmožius –

kurie neva judina pasaulį.
Marčėnas – angelus ir jau beveik visas banalybes.
Marcinkevičius su šutve privatizavo tėvynės fantomą, kalbą,
atėmė teisę net išsižioti, mylėti gimtinę,
manydami geriausiai žinantys, kaip tai daryti.
šūdžių šūdžiai! – kitaip nepavadinsi.
grafomanai privatizavo ruporus,
o išpuolio metu paėmė traukinio sąstatą su rašalu.
jame prigirdė mašinistą, nuoširdžiai gailėjosi.

Hrabalas privatizavo makulatūros presą, kuriuo presavo knygas –
dabar jis praverstų kaip niekad.
Milošas privatizavo Ulro žemę, kurioj mane išnešiojo vaikystė Krekenavoj
prie Nevėžio. dabar esu benamis.
Geda privatizavo viską, kas liko, dar ir dabar randa niekam nežinomų
teritorijų, aptveria mamutų kaulais ir juokiasi:
– kodėl jūsų tokios atlėpusios ausys? matosi, kad negabūs...
irgi geras... neseniai kalbėjau sapne po tiltu,
nugėrėm smagiai iš Letos srovės priklaupę.
Michaux su visa govėda idiotų privatizavo visus svaigalus,
sapnus, teisę nusižudyti,
todėl dabar esu gyvas kaip niekad, jaučiu, kad viskas į gera,
į mirtį, į išsiskaidymo šviesą. ar tik ne per jaunas?

o kas mums belieka?
o ką palikote man ir bičiuliams?
ir tai skruzdei, svarbiausia – tai skruzdei, kuri va ropoja
statinės dangčiu aukštyn kojom.
aš stebiu ją sėdėdamas ant dugno – jau turiu nuo ko atsispirti.
skruzdei, kurios pirstelėjimas man gražiausia pasaulio muzika.

sėdžiu, klausaus pritardamas dantų griežimu ir laukiu,
kada iš dangaus brūzgų išlįs skaniai besijuokiantis
įkaušęs didelis dievas
ir įvykdys kosminę nacionalizaciją

Dainius Gintalas **lietuvių poezija**

pasakysiu paprastai: jaučiuosi šuniškai
graibau tamsą už spenių
laku jos kartų pieną
o dieną kosėju kaip džiovininkas
krenkščiu ir spjaudausi

bėgu nuo savęs
sinchroniškai su tavim
nuo manęs bėgančia

susiradai meilužį vardu Dvasingumas
ir aš likau vienas, nedvasingas
geidulių it širšių sugeltas

lakstantis pašaliais
šventyklų sienų laižomas

kaip koks amžinas
žemaitis jotvingis žydas

kažkur pakelėj šv. Jurgį nugirdęs
namo ant skolų drakono
parjojantis

toks visai ne šaunuolis
ne idealas net ne poetas

eilinį kartą prie namų slenksčio
piliulę karčią nuryjantis
kad manęs nēr lietuvių poezijoj
manęs nēr
tavo eleginiam glėby
nerimuotose pažastyse
eilute išsišovusioj kaklo gysloj kai skardžiai juokiesi
oktavinėj šypsenoj kur suyra šmėklos
jukiam silabiškam atleidime
kai vėl atgimstu iš numirėlių

tu net nebijai mano keršto
lyg ugnim ūžiančio verlibro
to ūmaus perdegimo
pajuodavusių saugiklių
kurie saugo svaigią įtampą
tekančią į tavo sapfines gelmes
saugo nuo pavojingų iškrovų į šalį
nuo gaisro
nevilties
nuo suirusios strofos

išraukit, chorėjai, iš krūtinės man dalgi
žvaigždes šienausiu
ir jom lyg spygliuota viela apsiklojęs
miegosiu
„vienatvė – tamsi lašelinė“
kliedėdamas

pagaląskit, žvaigždės, man kumštį,
riebią kiaulę – pilnatį – skersiu
pasipils jos kraujas
baltas šventas lietus
ant galvos

stovėsiu toks šlapias
beviltiškas jambas
netekęs balsės it balso
netikęs poetas
netekęs tavęs – lietuvių poezijos

bet netrukus užvirsiu:
nebūsiu netikęs!
šoksiu
lyg prisisprogęs metisas

trypsiu
kol susiplaksiu
pavirsiu į garą

o tada lašeliu
atkeliavęs
prisiliesiu prie naktį tariamo
tavo skiemens

po kurio neužmigsu